

Міністерство освіти і науки України
Кафедра політичних наук і права
Рада молодих вчених Університету Ушинського
Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і
молодих вчених

VI Всеукраїнська науково-практична конференція
студентів та
молодих вчених
«СУЧАСНІ ВИКЛИКИ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО
РОЗВИТКУ: ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ТА СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНІ ВИМІРИ»
22 травня 2026 року

м. Одеса

УДК: 32+316]-043.86:3.073(477)

C91

Рекомендовано до друку рішенням

Вченої ради ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 15 від 26 червня 2026 року)

Рецензенти:

Коч С. В., доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політології Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Гедікова Н. П., доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

C91 «Сучасні виклики соціально-політичного розвитку: політико-правові та соціально-економічні виміри» [Електронний ресурс] : матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів та молодих вчених (м. Одеса, 22 травня 2026 р.) / за заг. ред. д. політ. н. С. М. Наумкіної, к. політ. н. С. А. Дмитрашко, к. пол. н. І. І. Пронози. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2026. 266 с.

22 травня 2026 року у ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» проведено VI Всеукраїнську науково-практичну конференцію студентів та молодих вчених, в якій взяли участь представники закладів вищої освіти України, студенти, магістри, аспіранти та докторанти, представники дипломатичної служби України. До збірника увійшли тези доповідей з актуальних питань політичного процесу України та світу, міжнародних відносин та дипломатії. Видання адресоване науковим та науково-педагогічним працівникам закладів вищої освіти, студентам, магістрам, аспірантам, докторантам та всім, хто цікавиться питаннями політичної науки, дипломатії, права та філософії.

© автори тез

© ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2026

Суслікова Ніна	АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПРИМУС: ПОДАТКИ ТА ЇХ РОЛЬ У ДЕРЖАВІ	142
Тарасенко Кристина	ПРОБЛЕМИ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ПРАВОВИХ СТАНДАРТИВ У НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ	146
Тимчаковська Анна	ОСОБЛИВОСТІ ФІКСАЦІЇ ДОКАЗІВ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ ТА ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ДОКУМЕНТУВАННІ	149
Уцеховський Максим	СОЦІАЛЬНІ МЕДІА ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОЛІТИЧНОЇ УЧАСТІ МОЛОДІ	153
Федорук Світлана	СТРАТЕГІЇ ЕМОЦІЙНОЇ ПОЛЯРИЗАЦІЇ В СУЧАСНИХ ПОЛІТИЧНИХ ДЕБАТАХ: ЛІНГВОПОЛІТИЧНИЙ АНАЛІЗ ДИСКУРСУ ПОПУЛІЗМУ	156
Цимбал С	ІНФОРМАЦІЙНА ВІЙНА: ПОХОДЖЕННЯ ТА ІСТОРІЯ ТЕРМІНУ	159
Чабаненко Аліна	КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ НЕПОВНОЛІТНІХ: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ТА СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ	164
Шафаренко Андрій Проноза Інна	ГРОМАДСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЯК МЕХАНІЗМ ВПЛИВУ НА ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ В УМОВАХ СОЦІАЛЬНИХ І ПОЛІТИЧНИХ ЗМІН	168

НАПРЯМ 2

СУЧАСНІ МОДЕЛІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА ШЛЯХУ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Волков Максим	UKRAINE FACILITY ТА UKRAINE SUPPORT LOAN (2024–2027) ЯК МОДЕЛЬ ФІНАНСУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ УКРАЇНИ	173
Наумкіна Світлана	ІНКЛЮЗИВНА МОДЕЛЬ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: СОЦІАЛЬНА СПРАВЕДЛИВІСТЬ,	178

контент. Саме тому подальше дослідження соціальних медіа як інструменту політичної участі молоді є важливим напрямом сучасної політичної науки.

Список використаних джерел:

1. Янченко А. Соціальні медіа як елемент політичної комунікації. *Політичний менеджмент*. 2013. № 1–2. С. 109–119.
2. Польська Т. Д. Зміна комунікаційної парадигми в умовах розвитку нових медіа. *Politicus*. 2017. № 2. С. 120–124.
3. Готько О., Чайковська О. Вплив Інтернет-середовища на політичну соціалізацію молоді. *Молодь і ринок*. 2017. № 6. С. 124–130.
4. Крижанівська В. І. Громадсько-політична активність молоді в умовах суспільних криз. *Habitus*. 2022. Вип. 41. С. 31–35.

СТРАТЕГІЇ ЕМОЦІЙНОЇ ПОЛЯРИЗАЦІЇ В СУЧАСНИХ ПОЛІТИЧНИХ ДЕБАТАХ: ЛІНГВОПОЛІТИЧНИЙ АНАЛІЗ ДИСКУРСУ ПОПУЛІЗМУ

Федорук Світлана,

заступник директора Приватного Підприємства Пьюселік Консалтінг Груп

У середині 2020-х років світовий політичний процес характеризується глибокою кризою раціональної аргументації. Політичні дебати, які традиційно розглядалися як інструмент пошуку компромісу, трансформувалися в арену емоційної поляризації. Використання лінгвістичних стратегій, спрямованих на збудження гніву, страху та відчуття соціальної несправедливості, стало основою дискурсу сучасного популізму. В умовах цифрового інформаційного простору ці стратегії набувають особливої гостроти, оскільки алгоритми соціальних мереж пріоритезують саме емоційно забарвлений контент, що безпосередньо впливає на електоральну поведінку та стабільність демократичних інститутів.

Популізм у сучасній науці розглядається не лише як ідеологія, а як специфічний тип політичного дискурсу [1]. Спираючись на праці Е. Лаклау та Ш. Муффа, можна стверджувати, що основою популістського впливу є створення

«антагоністичної межі» між двома таборами [2; 3]. Ключові компоненти емоційної матриці популізму: дихотомія «Ми – Вони» – створення образу «чистого народу» та «корумпованої еліти» (або «зовнішніх ворогів»). Емоційна напруга виникає в точці зіткнення цих двох груп; емоційний афект як легітимізація – популістські лідери апелюють не до фактів, а до «правди почуттів», де обурення має стає вищим джерелом політичної істини; спрощення (Reductionism) – складні політичні проблеми редукуються до зрозумілих емоційних гасел, що дозволяє швидко мобілізувати прихильників під час дебатов.

Як відомо, мова дебатів у використанні популістів насичена інструментами, що блокують критичне мислення аудиторії. Відомі наступні найбільш поширені стратегії. Перш за все, стратегія апеляції до страху, коли політики використовують лексику катастрофізму («загибель», «колапс», «вторгнення», «зрада» та ін.). Мета такого роду дебатів – створити відчуття екзистенційної загрози, де лідер-популіст виступає як єдиний рятівник. Це змушує виборця обирати не програму, а «безпеку», що базується на емоційній довірі. Друга стратегія – стратегія моральної переваги та стигматизації, коли використовується лексика з високим ступенем інтенсивності («злочинна влада», «вороги народу», «паразити» та ін.). Стигматизація опонентів у дебатах позбавляє їх права на раціональну відповідь, оскільки дискусія переводиться з площини «програм» у площину «моралі». Третя поширена стратегія – метафоризація та міфологізація. Сучасні дебати (на прикладах виборчих кампаній у США, країнах ЄС та Латинській Америці 2024-2025 рр.) демонструють повернення до архетипних метафор: «очищення», «боротьба світла і тіні», «повернення втраченого раю». Метафора діє в обхід логічного фільтра, викликаючи глибокий емоційний відгук.

Емоційна поляризація в дебатах виконує конкретну політичну функцію – цементацию електорального ядра. Мовні стратегії підбираються таким чином, щоб резонувати з уже існуючими образами та страхами конкретної групи. У дебатах політик часто звертається не до опонента і не до нейтрального глядача, а виключно до свого прихильника, радикалізуючи його позицію. Інша відома

методика – дискредитація експертного знання. Характерною рисою дискурсу є висміювання «інтелектуалів» та «експертів». Використовується просторіччя, арготизми та навмисно спрощені синтаксичні конструкції, що створює ілюзію «близькості до народу». Існує і така стратегія – методика, як інструменталізація гніву. Гнів розглядається як найбільш мобілізуюча емоція. Популістські дебати конструюються як послідовність «вибухів» обурення, що забезпечує максимальне охоплення в медіа та соціальних мережах.

У 2025–2026 роках дебати все частіше відбуваються у форматі коротких раундів або онлайн-трансляцій. Це накладає відбиток на мову, а саме: хештегізація мовлення, тобто використання коротких фразеологізмів, які легко стають мемами («Drain the swamp», «Stop the steal» тощо). Візуально-емоційний супровід, коли емоційний вплив підсилюється невербальними засобами (агресивна жестикуляція, міміка), що в цифровому форматі зчитується швидше за зміст слів. Відома у широкому використанні й алгоритмічна радикалізація, коли мова дебатів адаптується під алгоритми, які заохочують конфлікт. Чим радикальніша емоційна стратегія лідера, тим більше охоплення він отримує.

Таким чином, емоційна поляризація в сучасних політичних дебатах є не випадковим побічним ефектом, а свідомою стратегією мобілізації електорату в умовах дефіциту раціональних аргументів. Дискурс популізму ефективно використовує мовні інструменти апеляції до страху, гніву та моральної дихотомії, що веде до руйнування культури політичного діалогу. Лінгвополітичний аналіз показує, що сучасні дебати дедалі більше зміщуються від обговорення майбутнього (програм) до ревізії минулого (травм та образ) через використання агресивної метафорики.

Для збереження демократичної стабільності необхідне впровадження механізмів «цифрової гігієни» та розвиток критичного дискурс-аналізу серед виборців, що дозволить знизити рівень емоційної маніпуляції в політичному полі.

Список використаних джерел:

1. Jorgensen M. V., Fillips L. Dzh. Diskurs-analiz. Teoriya i Mehtod. London, 2002.
2. Лаклау Е. Популістський розум / пер. з англ. Київ: Видавництво Жупанського, 2019. 192 с.
3. Муфф Ш. Агоністика. Політичні аспекти публічного простору / пер. з англ. Київ: КомуБук, 2021. 216 с.

ІНФОРМАЦІЙНА ВІЙНА: ПОХОДЖЕННЯ ТА ІСТОРІЯ ТЕРМІНУ

Цимбал С. Ю.

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

спеціальності «Політологія»

Університет Ушинського,

м. Одеса. Україна

Сучасний етап розвитку міжнародних відносин характеризується стрімким зростанням ролі інформації та комунікативних технологій у політичному, військовому та соціальному житті держав. Інформаційний простір став ареною для інформаційних війн, тобто не лише сферою обміну знаннями, але й окремим полем глобального протиборства, у межах якого держави та інші актори міжнародних відносин реалізують власні стратегічні інтереси. У зв'язку з цим особливого значення набуває дослідження феномену інформаційної війни як інструменту впливу на громадську думку, масову свідомість, політичні процеси та зовнішньополітичні стратегії держав.

Проблематика інформаційних війн є особливо актуальною в умовах російсько-української війни. Інформаційний складник став невід'ємною складовою гібридної війни.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ УНІВЕРСИТЕТУ
УШИНСЬКОГО
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО СТУДЕНТІВ,
АСПІРАНТІВ, ДОКТОРАНТІВ І МОЛОДИХ
ВЧЕНИХ**

**VI Всеукраїнська науково-практична конференція студентів та
молодих вчених
«СУЧАСНІ ВИКЛИКИ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО РОЗВИТКУ:
ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ВИМІРИ»**

м. Одеса, 22 травня 2026 року

**Матеріали друкуються в авторській редакції.
Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр, прізвищ
тощо несуть автори.**